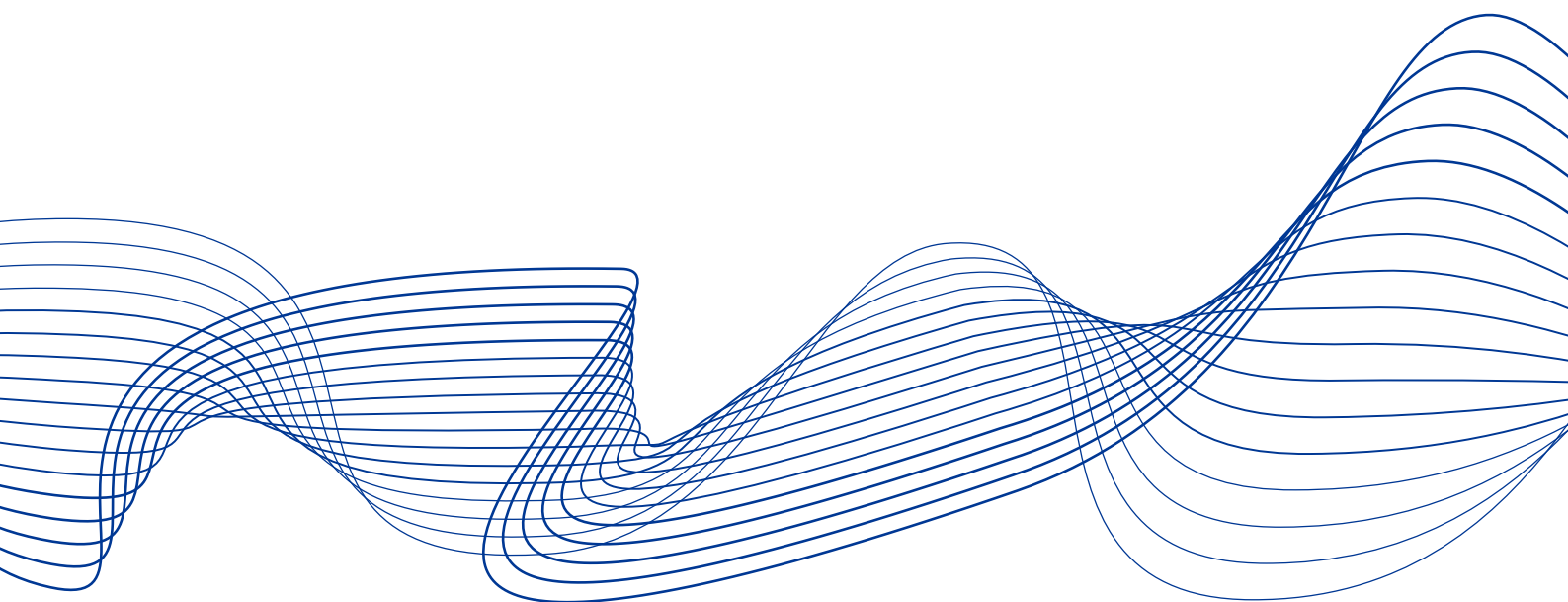

Raportul anual

2022

CERS
Comitetul european pentru risc sistemic
Sistemul european de supraveghere financiară

Cuprins

Cuvânt înainte	2
Sinteza	4
Casetă tehnică	8

Cuvânt înainte

Christine Lagarde, președinta
Comitetului european pentru risc
sistemic

Îmi face o deosebită plăcere să vă prezint cel de-al doisprezecelea Raport anual al Comitetului european pentru risc sistemic (CERS), care acoperă perioada cuprinsă între 1 aprilie 2022 și 31 martie 2023. Raportul reprezintă o componentă importantă a cadrului CERS privind transparența și asumarea responsabilității. Prin acest raport, adresat colegiilor din Uniunea Europeană și publicului european în general, explicăm modul în care CERS și-a îndeplinit mandatul.

Perioada analizată a fost caracterizată de incertitudini geopolitice și economice sporite, în mare parte ca urmare a războiului nejustificat dus de Rusia în Ucraina. Războiul a generat o creștere a prețurilor produselor energetice, care a alimentat presiunile inflaționiste la nivel mondial și a determinat

înăsprirea condițiilor de finanțare. Aceste evoluții au afectat perspectivele economice. Războiul a amplificat, de asemenea, amenințările cibernetice la nivelul întregii Europe. Combinația dintre acești factori a condus la intensificarea semnificativă a riscurilor la adresa stabilității financiare.

CERS a răspuns acestor evoluții în mai multe moduri. Mai exact, în luna septembrie 2022 CERS a solicitat o conștientizare sporită a riscurilor la adresa stabilității financiare prin emiterea – pentru prima dată – a unui **avertisment general** privind vulnerabilitățile din sistemul financiar al UE. De asemenea, a emis o **recomandare** pentru a contribui la soluționarea vulnerabilităților legate de proprietățile imobiliare comerciale. Totodată, ca răspuns la amplificarea amenințărilor cibernetice, CERS a luat măsuri de facilitare a schimbului de informații între jurisdicții și autorități. În plus, a publicat un **raport** în care a prezentat instrumentele și elementele necesare pentru a promova reziliența cibernetică și pentru a spori gradul de pregătire pentru a face față incidentelor cibernetice.

CERS a solicitat, de asemenea, colegiilor să profite de evaluările dosarelor legislative relevante pentru a contribui la soluționarea vulnerabilităților cunoscute din sectorul financiar nebancar. În acest context, CERS a evidențiat modul în care ar trebui consolidată **Directiva Solvabilitate II**, cadrul de reglementare pentru societățile de asigurare, cu accent pe instrumentele de gestionare a lichidității. CERS a subliniat, de asemenea, că **persistența calității scăzute a datelor** reprezintă o amenințare la adresa stabilității financiare. Totodată, în contextul modificărilor punctuale sugerate pentru Regulamentul privind infrastructura pieței europene, CERS a propus modalități de **consolidare a compensării centrale în UE**.

La sfârșitul perioadei analizate, prăbușirea a două bănci de dimensiuni medii din SUA și problemele care au condus la preluarea Credit Suisse de către UBS ne-au reamintit că trebuie să dăm dovadă în continuare de vigilență. Pozițiile solide de capital și de lichiditate, precum și profitabilitatea robustă au contribuit la reziliența sectorului bancar din UE în perioada analizată. Cu toate acestea, perspectivele acestui sector continuă să fie afectate de doi factori principali: în primul rând, încetinirea creșterii economice și ratele mai ridicate ale dobânzilor,

inclusiv posibilul impact negativ asupra calității activelor și a volumului creditării; și, în al doilea rând, efectul creșterii costurilor de finanțare ale băncilor, exercitând posibile presiuni asupra marjelor de dobândă. Amploarea impactului acestor factori încă nu este cunoscută, dar este probabil ca acesta să devină mai pronunțat în timp. În urma ședinței de la sfârșitul lunii martie, Consiliul general al CERS a menționat că toate instituțiile financiare ar trebuie să își mențină atent nivelurile actuale de reziliență pentru a se asigura că pot face față unui mediu, eventual, mai puțin favorabil.¹

Nu în ultimul rând, mai mulți colegi îndrăgiți și apreciați au părăsit CERS în perioada analizată și aș dori să le adresez mulțumiri tuturor pentru contribuțiile valoroase. Adresez mulțumiri călduroase lui Stefan Ingves, al cărui mandat de prim-vicepreședinte al CERS s-a încheiat odată cu părăsirea funcției de guvernator al Sveriges Riksbank în vederea pensionării. Stefan a reprezentat una dintre principalele forțe motrice ale activității CERS încă de la înființare. Acesta a ocupat funcția de președinte al Comitetului consultativ tehnic în timpul primelor două mandate (2010-2016) și a sprijinit CERS în calitate de prim-vicepreședinte începând cu anul 2020.

Aș dori, de asemenea, să adresez mulțumiri călduroase lui Lars Rohde, fost guvernator al Danmarks Nationalbank și fost membru al Consiliului general și al Comitetului director, precum și guvernatorului Pierre Wunsch, fost membru al Comitetului director, pentru contribuțiile lor semnificative la activitatea CERS. Nu în ultimul rând, aș dori să îmi exprim recunoștința față de profesorul Javier Suarez (CEMFI) pentru cei opt ani în care a ocupat funcțiile de președinte și vicepreședinte al Comitetului consultativ științific al CERS.

Christine Lagarde
Președinta CERS

---

¹ A se vedea [comunicatul de presă publicat după ședința Consiliului general al CERS din 30 martie 2023](#).

Sinteză

În luna septembrie 2022, Comitetul European pentru Risc Sistemic (CERS) a emis – pentru prima dată – un avertisment general privind vulnerabilitățile din sistemul financiar al UE, riscurile la adresa stabilității financiare intensificându-se semnificativ pe parcursul anului.²

Impactul economic al războiului nejustificat dus de Rusia în Ucraina, combinat cu înăsprirea condițiilor financiare ca urmare a normalizării politicii monetare, sporise probabilitatea unor scenarii de risc extrem. Avertismentul CERS a impus o conștientizare sporită a riscurilor la adresa stabilității financiare și a subliniat necesitatea unei reziliențe sporite a sectorului financiar din UE pentru a permite sistemului financiar să sprijine economia în cazul materializării acestor riscuri.

Riscurile la adresa stabilității financiare în UE s-au amplificat considerabil în 2022.

Declanșarea războiului în Ucraina a provocat o deteriorare rapidă a peisajului riscurilor, conducând la sporirea incertitudinilor geopolitice, la creșterea accentuată a inflației și la degradarea perspectivelor de creștere ca urmare a majorării prețurilor produselor energetice, ale alimentelor și ale materiilor prime, precum și a perturbărilor la nivelul lanțurilor de aprovizionare. Prin urmare, riscurile la adresa stabilității financiare s-au intensificat semnificativ la nivelul sectoarelor, inclusiv al gospodăriilor populației, al firmelor nefinanciare și al instituțiilor financiare, precum și la nivelul piețelor financiare. Perspectivile gospodăriilor populației s-au deteriorat ca urmare a diminuării veniturilor disponibile reale și a înăsprii condițiilor de finanțare. Societățile nefinanciare, în special firmele din sectoarele energointensive și cele care și-au asumat un grad mai mare de îndatorare în timpul pandemiei de coronavirus (COVID-19), au devenit mai vulnerabile la creșterea inflației și a ratelor dobânzilor. Societățile financiare sunt tot mai expuse unor riscuri sporite de credit și de finanțare, pe fondul deteriorării perspectivelor macroeconomice. Războiul din Ucraina a determinat, de asemenea, o scădere accentuată și generalizată a prețurilor activelor. Covariațiile puternice ale prețurilor la nivelul unei mari varietăți de categorii de active au redus avantajele strategiilor de diversificare. În plus, escaladarea tensiunilor geopolitice a sporit riscul ca instituțiile financiare sau principalii furnizori de servicii pe care se bazează să fie ținta unor atacuri cibernetice la nivel de sistem.

În cele cinci luni care au urmat emiterii avertismentului general, riscurile extreme pe termen scurt la adresa perspectivelor economice s-au diminuat într-o anumită măsură. Aceasta a

reflectat scăderea prețurilor produselor energetice și ale materiilor prime, profitabilitatea peste așteptări a băncilor și majorarea prețurilor acțiunilor. Economiiile de energie realizate de gospodăriile populației și firme, la care s-au adăugat condițiile meteorologice blânde din timpul iernii, au contribuit la evitarea riscului extrem reprezentat de o criză energetică totală în Europa. De asemenea, redeschiderea economiei Chinei după aplicarea politicii de izolare asociată pandemiei de COVID-19 a sprijinit cererea globală.

Preocupările legate de vulnerabilități ale sectorului bancar s-au intensificat în luna martie 2023, ca urmare a prăbușirii a două bănci de dimensiuni medii din Statele Unite și a problemelor care au condus la preluarea Credit Suisse de către UBS. Factorii de decizie din jurisdicțiile relevante au implementat rapid mai multe măsuri care au contribuit la restabilirea

² Perioada analizată în această ediție a raportului este cuprinsă între 1 aprilie 2022 și 31 martie 2023.

încrederii în sectorul financiar.³ Potrivit CERS, evoluțiile consemnate în luna martie în sectorul bancar și pe piețele financiare au semnalat necesitatea de a manifesta în continuare vigilență față de vulnerabilitățile evidențiate de aceste evenimente, în ceea ce privește structurile de finanțare și gestionarea riscului de dobândă asociat portofoliului bancar într-un context macrofinanciar dificil. În acest scop, CERS a subliniat faptul că instituțiile financiare ar trebui să își mențină atent nivelurile actuale de reziliență pentru a se asigura că pot face față unui mediu, eventual, mai puțin favorabil.⁴

CERS a continuat activitățile periodice de monitorizare și a contribuit la exercițiile de testare la stres ale Autorităților europene de supraveghere. Ca parte a monitorizării riscurilor pe anumite segmente ale sectorului financiar nebanca, CERS și-a publicat raportul anual de **monitorizare a riscurilor de intermediere financiară nebanca în UE.** De asemenea, CERS a furnizat scenarii nefavorabile pentru **testarea la stres a sectorului bancar la nivelul UE derulată de Autoritatea bancară europeană în 2023** și pentru **testarea la stres a fondurilor de piață monetară efectuată de Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe în 2022**, precum și pentru **scenariul climatic destinat testării la stres a fondurilor de pensii la nivelul UE realizată de Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale în 2022.**

În perioada analizată, CERS a continuat să lucreze la mai multe dosare importante de politică transectorială și transfrontalieră. În cadrul acestei activități, CERS a emis o recomandare privind contracararea riscurilor pe piețele imobiliare comerciale. Sectorul imobiliar comercial are interconexiuni puternice atât cu economia reală, cât și cu sistemul financiar și, ca atare, poate avea un impact sistemic asupra ambelor. Recomandarea CERS a stabilit opțiuni de politică pe termen scurt și mediu pentru a spori reziliența mai multor tipuri de instituții financiare, inclusiv bănci, fonduri de investiții și societăți de asigurare. CERS a recomandat, de asemenea, adoptarea unor măsuri de reglementare de către Comisia Europeană pentru soluționarea lacunelor în materie de date și pentru introducerea unei reglementări bazate pe activități pentru soluționarea vulnerabilităților aferente piețelor imobiliare comerciale la nivelul întregului sector financiar. În plus, BCE a prezentat sugestii de politică privind riscurile la adresa stabilității financiare legate de incidentele cibernetice și schimbările climatice, precum și de criptoactive și finanțarea descentralizată. Aceste propuneri sunt menite să atenueze riscurile și vulnerabilitățile cunoscute care afectează întregul sistem financiar. Unele dintre aceste riscuri și vulnerabilități transversale au fost, de asemenea, evidențiate în avertismentul general, deși o mare parte din aceste activități au început înainte de emiterea avertismentului.

CERS a continuat, de asemenea, să lucreze la politici sectoriale specifice, care vizează băncile, fondurile de investiții, societățile de asigurare și ecosistemul de compensare centrală. Avertismentul general al CERS din luna septembrie 2022 a evidențiat necesitatea de a spori reziliența acestor sectoare și de a reduce probabilitatea transmiterii șocurilor la nivelul altor componente ale sistemului financiar. În ceea ce privește sectorul bancar, această activitate specifică a inclus contribuții la evaluarea cincinală efectuată de Comisia Europeană cu privire la cadrul de politică macroprudențială la nivelul UE. CERS a sprijinit, de asemenea, membrii CERS în

³ De exemplu, Banca Națională a Elveției a **furnizat un sprijin substanțial sub formă de lichiditate** pentru a sprijini preluarea Credit Suisse de către UBS. Comitetul unic de rezoluție, Autoritatea bancară europeană și Supravegherea bancară a BCE au emis o **declarație comună**, care a clarificat ordinea în care acționarii și creditorii ar trebui să suporte pierderile în caz de insolvență. Bank of Canada, Bank of England, Banca Japoniei, Banca Centrală Europeană, Rezervele Federale ale SUA și Banca Națională a Elveției au **anunțat o acțiune coordonată** în vederea consolidării furnizării de lichiditate prin intermediul acordurilor privind linii de swap permanente destinate furnizării de lichiditate în dolari SUA.

⁴ A se vedea **comunicatul de presă** publicat după ședința Consiliului general al CERS din 30 martie 2023.

adoptarea deciziilor lor naționale de politică macroprudențială. În afara sectorului bancar, CERS a solicitat în mod repetat reforme în domeniul reglementării sectorului financiar nebanca⁵ și a constatat că s-au înregistrat puține progrese.⁶ Propunerile legislative de revizuire a normelor prudențiale care reglementează fondurile de investiții, societățile de asigurare și sistemele de compensare centrală, emise de Comisia Europeană în perioada analizată, au oferit posibilitatea soluționării vulnerabilităților. În acest sens, CERS a interacționat cu colegiitorii pentru a evidenția domeniile acestor propuneri în care ar fi binevenite îmbunătățiri în vederea reducerii riscurilor la adresa stabilității financiare.

Ca răspuns la intensificarea riscurilor ciclice, politicile macroprudențiale din mai multe state membre ale UE au fost înăsprite în perioada analizată. Ratele amortizorului anticiclic de capital (*countercyclical capital buffer* – CCyB) au fost majorate, în perioada analizată, în 13 țări din UE/SEE (Bulgaria, Croația, Cipru, Estonia, Franța, Ungaria, Irlanda, Lituania, Olanda, România, Slovenia, Slovacia și Suedia). Patru țări au introdus un nou amortizor de risc sistemic (*systemic risk buffer* – SyRB). Liechtenstein, Malta și Slovenia au utilizat acest amortizor pentru a contracara riscurile sectoriale legate de piața imobiliară și sectorul gospodăriilor populației. Finlanda a impus aplicarea unui amortizor de risc sistemic pentru totalul expunerilor interne. Țările de Jos și Norvegia au extins aplicarea măsurilor naționale mai stricte existente (în conformitate cu articolul 458 din Regulamentul privind cerințele de capital (*Capital Requirements Regulation* – CRR⁷)). În Țările de Jos, măsura a vizat sectorul imobiliar rezidențial, iar în Norvegia, atât sectorul imobiliar rezidențial, cât și sectorul imobiliar comercial. Nu în ultimul rând, Austria, România, Slovenia, Islanda, Irlanda, Norvegia și Slovacia au adoptat noi măsuri bazate pe debitori sau le-au modificat pe cele existente. Unele dintre aceste măsuri s-au aplicat tuturor debitorilor care au contractat anumite tipuri de credite, iar altele, unor grupuri specifice de debitori (de exemplu, persoanelor care achiziționează pentru prima dată o locuință, persoanelor care achiziționează o reședință secundară sau mai multe proprietăți). Deși majoritatea deciziilor privind măsurile bazate pe debitori au condus la o înăsprire a politicii, în unele cazuri aceste măsuri au fost relaxate pentru anumite subgrupuri de debitori.

CERS și-a îndeplinit obligațiile de asumare a responsabilității și de raportare în fața Parlamentului European și a publicului. Ca parte a acestor obligații, președinta CERS a participat la o audiere publică în fața Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului European (ECON) la 20 iunie 2022. Vicepreședintele CERS a participat la o audiere publică în fața ECON la 16 mai 2022. Cu aceste ocazii, deputații în Parlamentul European au primit informații direct de la sursă cu privire la motivația inițiativelor de politică adoptate de CERS. La data de 28 noiembrie 2022, președinta a organizat, de asemenea, o întâlnire confidențială cu președinta și vicepreședintele Comisiei ECON pentru a discuta despre riscurile la adresa stabilității financiare. Ca parte a asumării responsabilității față de public, CERS și-a publicat Raportul anual 2021 în luna iulie 2022.

⁵ A se vedea, de exemplu, discursul susținut de Mario Draghi, președintele de la acea vreme al BCE și al Comitetului european pentru risc sistemic, „**Building on the achievements of post-crisis reforms**”, cu ocazia celei de-a doua conferințe anuale a CERS, Frankfurt pe Main, 21 septembrie 2017.

⁶ A se vedea **discursul** susținut de președinta CERS, Christine Lagarde, în cadrul audierii în fața Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului European la data de 20 martie 2023.

⁷ **Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).**

CERS a organizat, de asemenea, mai multe conferințe și workshopuri pentru a stimula dezbaterile pe tema politicii macroprudențiale. Ca parte a mandatului său, CERS a ținut

reuniunea sa anuală cu Comitetul Organismelor Europene de Supraveghere a Auditului și auditorii statutare ai băncilor și societăților de asigurare de importanță sistemică globală cu sediul în UE. De asemenea, CERS a organizat cea de-a șasea sa conferință anuală, care s-a axat pe dificultățile în materie de politici în contextul macroeconomic actual, precum și pe inovația tehnologică și riscul sistemic.

Casetă tehnică

© **Comitetul european pentru risc sistemic, 2023**

Adresa poștală 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 1344 0
Website www.esrb.europa.eu

Toate drepturile rezervate. Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Pentru terminologia specifică, vă rugăm să consultați [glosarul CERS](#).

PDF ISBN 978-92-9472-314-7, ISSN 1977-5245, doi:10.2849/813811, DT-AB-23-001-RO-N